

[Udenrigsministeren]

3. De afsætningsmæssige forudsætninger for en eksportstigning

Danmarks afsætningsmuligheder i udlandet er bestemt af forhold, som regeringen kun delvis kan øve indflydelse på. En udnyttelse af afsætningsmulighederne afhænger først og fremmest af virksomhedernes egne dispositioner.

For det første er den internationale konjunkturudvikling bestemmende for væksten på eksportmarkederne og øver dermed også indflydelse på mulighederne for en stigning i dansk eksport.

Regeringen har gennem Danmarks deltagelse i det internationale økonomiske samarbejde løbende støttet bestræbelserne på at fremme en høj økonomisk vækst med et stabilt prisniveau i den internationale økonomi.

For det andet er udviklingen i Danmarks konkurrenceevne af betydning for mulighederne for, at dansk eksport kan øge sine markedsandele. Her spiller såvel omkostningsmæssige som strukturelle elementer ind.

Regeringen har gennem sin økonomiske politik tilstræbt at dæmpe udviklingen i omkostningerne i dansk erhvervsliv. Denne politik har i de senere år ført til en lavere inflation i Danmark end i begyndelsen af 1980'erne. Regeringens fastkurspolitik inden for det europæiske monetære system har bidraget til at dæmpe pris- og omkostningsudviklingen i dansk erhvervsliv.

Væksten i verdenshandelen foregår i stigende grad på markederne for forskningsintensive varer, hvor Danmark hidtil ikke har opnået en tilstrækkelig eksportandel. Det er derfor væsentligt at fortsætte bestræbelserne på at øge erhvervslivets langsigtede konkurrenceevne på det forskningsmæssige og teknologiske område.

For det tredje har det stedse været en grundlæggende forudsætning for dansk eksport, at der var friest mulig adgang til de udenlandske eksportmarkeder.

Regeringen har derfor arbejdet for at imødegå protektionisme og sikre en yderligere liberalisering af den internationale handel gennem den igangværende forhandlingsrunde inden for GATT og ved at støtte planerne om at skabe et fælles indre marked i EF inden udgangen af 1992.

4. Væksten på eksportmarkederne er utilstrækkelig

Ca. 85 pct. af Danmarks vareeksport afsættes til OECD-landene. Danmarks største markeder er Forbundsrepublikken Tyskland, UK, Sverige, USA, Norge og Frankrig. Alene til disse lande afsættes over halvdelen af den danske eksport. I det kortere løb er det på disse markeder, at bestræbelserne især skal sættes ind, hvis eksporten skal rettes op, uanset at de aktuelle konjunkturer ikke på alle disse markeder er lige gode på indeværende tidspunkt.

Udviklingen i væksten i 1986 og den forløbne del af 1987 har ikke givet anledning til særlig gunstige eksportmuligheder for Danmark. I 1987 aftog væksten i OECD-området til omkring 2¼ pct. efter at have været 3,0 pct. i 1985 og 2,5 pct. i 1986. For 1988 forudses under hensyn til det verdensomspændende aktiekursfald i oktober 1987 en vækst i OECD-landene på 2¼ pct. Disse prognoser giver generelt ikke grundlag for særlig optimisme for dansk eksport på kortere sigt. Væksten i de for Danmark vigtigste markeder vil næppe i sig selv give mulighed for en eksportstigning på mere end omkring 3 pct., når de seneste skøn for den økonomiske vækst lægges til grund og det tages i betragtning, at importen som en tommelfingerregel på de fleste af de danske eksportmarkeder sædvanligvis vokser med omkring det dobbelte af stigningen i bruttonationalproduktet. Inden for OECD må de bedste muligheder vurderes at ligge på nogle af de nære markeder, herunder især visse af de øvrige EF-lande.

De øvrige markeder for dansk eksport vil generelt ikke kunne bidrage mærkbart til en samlet absolut forøgelse af eksporten i de kommende år. For det første udgør de øvrige markeder kun ca. 15 pct. af den samlede danske vareeksport. For det andet er flere af disse markeder præget af betydelige økonomiske tilpasningsproblemer.

En stor del af udviklingslandene har således store gældsproblemer, og de økonomiske reformprogrammer, disse lande skal gennemføre, vil kun i begrænset omfang give mulighed for import på kommercielle vilkår. Det gælder en række udviklingslande i Afrika, men af interesse for eksporten især de store gældslande i Latinamerika. Det bør dog bemærkes, at udviklingen i det multilaterale bistandssamarbejde indebærer muligheder for øget dansk projektsport.